

บทที่ 3

การกระทำของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

3.1 ฐานของกฎหมายที่ให้อำนาจ

รัฐเสรีประชาธิปไตยเป็นรัฐที่มีการปกครองภายใต้กฎหมาย การกระทำใดๆ ขององค์กรของรัฐจึงต้องชอบด้วยกฎหมาย และมีกฎหมายให้อำนาจไว้ และยังจะต้องใช้อำนาจภายในขอบเขตที่กฎหมายกำหนดไว้ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินซึ่งเป็นองค์กรของรัฐองค์กรหนึ่งที่มีความเป็นอิสระ แม้ไม่อยู่ภายใต้การบังคับบัญชา หรือกำกับดูแลของรัฐบาลก็ตาม แต่การที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินจะกระทำการใดๆ ได้จะต้องมีกฎหมายให้อำนาจไว้ ตามหลักที่ว่า “ไม่มีกฎหมาย ไม่มีอำนาจ” ซึ่งกฎหมายที่ให้อำนาจ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน คือ

3.1.1 รัฐธรรมนูญ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 หมวด 11 ได้บัญญัติเรื่องการตรวจเงินแผ่นดินไว้ในบทบัญญัติ มาตรา 312 โดยได้บัญญัติให้การตรวจเงินแผ่นดินกระทำโดยคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินที่เป็นอิสระและเป็นกลาง และยังได้บัญญัติถึงองค์ประกอบ และวาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน สำหรับคุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม การสรรหาและการเลือก การพ้นจากตำแหน่ง และอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินนั้น ได้บัญญัติให้เป็นไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน นอกจากนั้นบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา 333 ได้บัญญัติให้กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดินอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน อันได้แก่การวางนโยบาย การให้คำปรึกษา และคำแนะนำ การเสนอแนะให้มีการแก้ไขข้อบกพร่องเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน การกำหนดหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีพิจารณาในเรื่องวินัยทางงบประมาณ และการคลัง การกำหนดโทษปรับทางปกครอง การพิจารณาวินิจฉัยความผิดทางวินัยและงบประมาณและการคลัง ในฐานะเป็นองค์กรสูงสุด การพิจารณาเลือกผู้สมควรดำรงตำแหน่งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และการปฏิบัติหน้าที่ของ

คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และเพื่อให้การตรวจเงินแผ่นดินตามบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญนี้เกิดขึ้นได้จริง บทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา 329 (4) บัญญัติให้ดำเนินการตรากฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดินให้แล้วเสร็จภายในสองปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้

ดังนั้น คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินจึงก่อตั้งขึ้นจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 โดยมีสถานะเป็นองค์กรของรัฐที่เป็นอิสระ หรือที่เรียกว่า “องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ” ในรูปแบบของคณะกรรมการที่มีความเป็นอิสระในการปฏิบัติงาน ไม่ตกอยู่ภายใต้การบังคับบัญชา หรือการกำกับดูแลของฝ่ายนิติบัญญัติ หรือฝ่ายบริหาร หรือฝ่ายตุลาการ

หลังจากการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 เมื่อวันที่ 11 ตุลาคม 2540 แล้ว รัฐสภาได้ตรากฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 ขึ้นประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม 116 ตอนที่ 115 ก. ลงวันที่ 18 พฤศจิกายน 2542 มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 19 พฤศจิกายน 2542 ต่อมาวุฒิสภาได้ลงมติ เมื่อวันที่ 21 มกราคม 2543 และเมื่อวันที่ 21 มีนาคม 2543 เลือกผู้ซึ่งมีความชำนาญและประสบการณ์ด้านการตรวจเงินแผ่นดิน การบัญชี การตรวจสอบภายใน การเงินการคลัง และด้านอื่น จำนวนสิบคน ให้เป็นกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ตามคำแนะนำของวุฒิสภา เมื่อวันที่ 14 เมษายน 2543 หลังจากคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ชุดที่ 1 หมดยวาระลง วุฒิสภาได้ลงมติ เมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2547 และ วันที่ 12 ตุลาคม 2547 เลือกกรรมการตรวจเงินแผ่นดินชุดใหม่ ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ตามคำแนะนำของวุฒิสภา เมื่อวันที่ 5 ธันวาคม 2547 โดยคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีวาระการดำรงตำแหน่ง 6 ปี ดังนั้น คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ชุดที่ 2 จะหมดยวาระการดำรงตำแหน่ง ในวันที่ 4 ธันวาคม 2553

อย่างไรก็ตาม เมื่อวันที่ 19 กันยายน 2549 ได้เกิดการเปลี่ยนแปลงการปกครอง โดยคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ได้กระทำการยึดอำนาจการปกครองแผ่นดินเป็นผลสำเร็จ และได้ประกาศยกเลิกรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และได้มีประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ 12 ลงวันที่ 20 กันยายน 2549 เรื่อง ให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญบางฉบับมีผลใช้บังคับต่อไป สรุปได้ดังนี้

ข้อ 1 ให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 มีผลใช้บังคับต่อไป โดยให้หังการบังคับใช้บทบัญญัติในส่วนที่ 1 หมวด 1¹ จนกว่าจะมีประกาศเป็นอย่างอื่น และให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่ 18 กันยายน 2549 พ้นจากตำแหน่ง

ข้อ 2 ให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่ 18 กันยายน 2549 คงอยู่ในตำแหน่งต่อไป จนกว่าจะมีประกาศเป็นอย่างอื่น

ข้อ 3 การใดที่กำหนดให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

ต่อมาได้มีประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ 29 ลงวันที่ 30 กันยายน 2549 เรื่องแก้ไขประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ 12 ลงวันที่ 20 กันยายน 2549 สรุปได้ดังนี้

ข้อ 1 ให้ยกเลิกความในข้อ 1 ของประกาศคณะปฏิรูปฯ ฉบับที่ 12 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน กล่าวคือ ข้อ 1 การยกเลิกรัฐธรรมนูญมิให้กระทบกระเทือนการบังคับใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 โดยให้บังคับใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 ต่อไป เว้นแต่บทบัญญัติในส่วนที่ 1 หมวด 1 จนกว่าจะมีกฎหมายแก้ไขเพิ่มเติม หรือยกเลิก และให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่ 18 กันยายน 2549 พ้นจากตำแหน่ง

ข้อ 2 ให้ยกเลิกความในข้อ 2 ของประกาศคณะปฏิรูปการปกครองฯ ฉบับที่ 12 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน กล่าวคือ ข้อ 2 ให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินอยู่ในตำแหน่งต่อไป จนถึงวันที่ 30 กันยายน 2550

ข้อ 3 ให้ดำเนินการสรรหา และแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินใหม่ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินพ้นจากตำแหน่ง ตามข้อ 2 ของประกาศ

¹พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 หมวด 1 ส่วนที่ 1 เป็นเรื่องเกี่ยวกับการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

คณะปฏิรูปการปกครองฯ ฉบับที่ 29 โดยในระหว่างที่ยังไม่มีคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินไปพลางก่อน

จากเหตุการณ์ปฏิวัติรัฐประหาร เมื่อวันที่ 19 กันยายน 2549 ดังกล่าวมาแล้วข้างต้น ทำให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่ 18 กันยายน 2549 ต้องพ้นจากตำแหน่งไปตามประกาศคณะปฏิรูปการปกครองฯ ฉบับที่ 12 และฉบับที่ 29 โดยให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่ 18 กันยายน 2549 เป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจหน้าที่แทนคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน จนกว่าจะมีการสรรหา และแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินใหม่ตามประกาศคณะปฏิรูปการปกครองฯ ฉบับที่ 29 ลงวันที่ 30 กันยายน 2549 ดังกล่าว

ต่อมาภายหลังได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 เมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2550 โดยบทบัญญัติในบทเฉพาะกาลมาตรา 301 วรรคสอง บัญญัติว่า “ในระหว่างที่ยังไม่มีคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้ใช้อำนาจหน้าที่แทนประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน”

3.1.2 พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดินพ.ศ. 2542

บทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา 329 (4) บัญญัติให้ตรากฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดินภายในสองปี นับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 โดยรัฐธรรมนูญ มาตรา 333 บัญญัติให้กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน อย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ต่อมารัฐสภาได้ตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 19 พฤศจิกายน 2542 เป็นต้นไป โดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 ได้บัญญัติถึงองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการตรวจเงินแผ่นดินอันได้แก่ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน คณะกรรมการวินัยทางงบประมาณและการคลัง ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งผู้เขียนได้กล่าวไว้แล้วในบทที่ 2 หัวข้อ 2.1.2 และได้บัญญัติถึงอำนาจหน้าที่และการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งผู้เขียนได้กล่าวถึงอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 โดยแยกเป็นประเภท และบทบัญญัติมาตราที่ให้อำนาจแก่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินไว้แล้วในบทที่ 2 หัวข้อ 2.2

จากการศึกษาพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 และอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน จะเห็นได้ว่าบทบัญญัติมาตราหลักที่ให้อำนาจคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินในการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน คือ มาตรา 15 และบทบัญญัติที่ให้อำนาจคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินในการออกระเบียบ หรือประกาศเกี่ยวกับการบริหารงานทั่วไป การบริหารงานบุคคล การงบประมาณ การเงินการคลัง และการดำเนินการของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน คือ มาตรา 52 โดยบทบัญญัติมาตรา 5 จะบัญญัติถึงอำนาจในการออกกฎเกณฑ์ของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และรูปแบบของการมีผลบังคับใช้เป็นการทั่วไป ซึ่งทั้งสามมาตราดังกล่าวมีเนื้อหาดังนี้

มาตรา 5

ให้ประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดินรักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และให้มีอำนาจออกประกาศ หรือระเบียบ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ประกาศและระเบียบตามวรรคหนึ่งที่มีผลเป็นการทั่วไป เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา 15

ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการวางนโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน การกำหนดหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน การกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีพิจารณาในเรื่องวินัยทางงบประมาณ และการคลัง การให้คำปรึกษา และคำแนะนำ การเสนอแนะให้มีการแก้ไขข้อบกพร่องเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน การกำหนดโทษปรับทางปกครอง การพิจารณาวินิจฉัยความผิดวินัยทางงบประมาณ และการคลังในฐานะที่เป็นองค์กรสูงสุด การพิจารณาเลือกผู้สมควรดำรงตำแหน่งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และการดำเนินการอื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ในเรื่องดังต่อไปนี้

(1) ให้คำปรึกษาแก่ประธานรัฐสภาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ และเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน

(2) ให้คำแนะนำแก่ฝ่ายบริหารในการแก้ไขกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับเกี่ยวกับการควบคุมเงินของรัฐ เมื่อได้รับคำร้องขอจากคณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง หรือเมื่อคณะกรรมการเห็นสมควร

(3) ออกระเบียบ หรือประกาศกำหนดมาตรฐาน หรือมาตรการเกี่ยวกับระบบ และการควบคุมการตรวจสอบการบริหารงบประมาณสำหรับหน่วยรับตรวจดังต่อไปนี้

(ก) มาตรฐานเกี่ยวกับการควบคุมภายใน และการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจสอบภายใน เพื่อให้หน่วยรับตรวจนำไปใช้เป็นแนวทางสำหรับการจัดวางระบบควบคุมภายใน และการตรวจสอบภายในให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

(ข) มาตรการการป้องกัน หรือควบคุมความเสียหายให้หน่วยรับตรวจหน่วยใด หน่วยหนึ่ง หรือหลายหน่วยปฏิบัติ ในกรณีที่เห็นว่าอาจเกิดความเสียหายเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงิน โดยหน่วยรับตรวจ

(ค) มาตรฐานเกี่ยวกับการจัดทำ และแบบการรายงานที่จำเป็นสำหรับการตรวจเงินแผ่นดินที่หน่วยรับตรวจต้องจัดส่งให้แก่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นประจำ

(ง) มาตรการอื่นที่คณะกรรมการเห็นสมควร

(4) เสนอแนะให้หน่วยรับตรวจแก้ไขข้อบกพร่อง หรือปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ หรือมติคณะรัฐมนตรี และเสนอแนะในประการอื่นตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร ตลอดจนติดตามการดำเนินการแก้ไข และการปฏิบัติตามคำแนะนำ

(5) กำกับ และเป็นองค์กรชี้ขาดสูงสุดในกระบวนการทางวินัยทางงบประมาณ และการคลังตามบทบัญญัติในส่วนที่ 2 ของหมวดนี้

(6) เสนอชื่อผู้ที่สมควรได้รับการพิจารณาแต่งตั้งเป็นผู้ว่าการต่อวุฒิสภา โดยผ่านประธานวุฒิสภาตามมาตรา 30

(7) ให้คำแนะนำแก่ผู้ว่าการในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ อันได้แก่

(ก) การกำหนดมาตรฐานการตรวจสอบของเจ้าหน้าที่ตรวจสอบ

(ข) การจัดทำงบประมาณของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

(ค) ให้คำแนะนำในการทำรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี และรายงานผลการปฏิบัติงานระหว่างปีของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เพื่อเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และคณะรัฐมนตรี ตามมาตรา 48 และมาตรา 49

(8) ออกระเบียบกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดจ้าง และการกำหนดค่าจ้างที่ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ หรือสำนักงานเอกชนในการปฏิบัติงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตามมาตรา 51

(9) ออกระเบียบกำหนดหลักเกณฑ์กำหนดค่าตรวจสอบบัญชี และค่าธรรมเนียมต่างๆ ในการปฏิบัติงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

(10) วางระเบียบเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินรายได้ของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ตาม มาตรา 60

(11) แต่งตั้งกรรมการวินัยทางงบประมาณ และการคลัง ตามมาตรา 20

(12) แต่งตั้งอนุกรรมการ เพื่อปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

(13) พิจารณาคำร้องของสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา หรือคณะรัฐมนตรีที่ขอให้ ตรวจสอบหน่วยรับตรวจเป็นกรณีเฉพาะราย และกำหนดหลักเกณฑ์การคัดเลือกหน่วยรับตรวจ

(14) ออกระเบียบ ข้อบังคับ และประกาศตามอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวกับการตรวจเงิน แผ่นดิน ซึ่งกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

นโยบายการตรวจเงินแผ่นดินตามวรรคหนึ่ง ต้องเสนอต่อรัฐสภา เพื่อทราบ

มาตรา 52

นอกจากอำนาจหน้าที่ในการตรวจเงินแผ่นดินตามบทบัญญัติในพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้แล้ว ให้คณะกรรมการมีอำนาจออกระเบียบ หรือประกาศเกี่ยวกับการ บริหารงานทั่วไป การบริหารงานบุคคล การงบประมาณ การเงิน และการคลัง และการ ดำเนินการของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ในเรื่องดังต่อไปนี้

(1) การแบ่งส่วนราชการภายในของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน และขอบเขต หน้าที่ของส่วนราชการดังกล่าว

(2) การกำหนดคุณสมบัติ การคัดเลือก การบรรจุ การแต่งตั้ง การทดลองปฏิบัติ หน้าที่ราชการ การโอน การย้าย การเลื่อนตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง การเลื่อนขึ้นเงินเดือน ค่าตอบแทนพิเศษ การออกจากราชการ การสั่งพักราชการ การสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน วินัย การสอบสวน และการลงโทษทางวินัย การร้องทุกข์ และการอุทธรณ์ การลงโทษสำหรับ ข้าราชการ และลูกจ้างสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

(3) การรักษาราชการแทน และการปฏิบัติราชการแทนในตำแหน่งของข้าราชการ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

(4) การกำหนดเครื่องแบบ และการแต่งกายของข้าราชการสำนักงานการตรวจเงิน แผ่นดิน

(5) การแต่งตั้งบุคคล หรือคณะบุคคล เพื่อดำเนินกิจการใดๆ ตามแต่จะมอบหมาย

(6) การบริหารจัดการงบประมาณ และการพัสดุของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

(7) การจัดสวัสดิการ หรือการสงเคราะห์อื่นแก่ข้าราชการสำนักงานการตรวจเงิน แผ่นดิน

(8) การรักษาทะเบียนประวัติ และควบคุมการเกียจคร้านของข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

(9) การกำหนดวิธีการและเงื่อนไขในการจ้างลูกจ้างสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน รวมทั้งการกำหนดเครื่องแบบ และการแต่งกาย และการจัดสวัสดิการ หรือการสงเคราะห์อื่นของลูกจ้างสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

ระเบียบหรือประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้ประธานกรรมการเป็นผู้ลงนาม และเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

อนึ่ง สืบเนื่องจากประเทศไทยได้เกิดการปฏิวัติรัฐประหาร เมื่อวันที่ 19 กันยายน 2549 โดยคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และได้ประกาศยกเลิกรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ซึ่งโดยหลักการเมื่อมีการยกเลิกรัฐธรรมนูญแล้ว พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 ซึ่งเป็นกฎหมายประกอบของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ย่อมถูกยกเลิกตามไปด้วย แต่อย่างไรก็ตามคณะปฏิรูปการปกครองฯ ได้มีประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ 12 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 29 ประกาศให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 ยังคงใช้บังคับต่อไป เว้นแต่บทบัญญัติในส่วนที่ 1 หมวด 1 จนกว่าจะมีกฎหมายแก้ไขเพิ่มเติม หรือยกเลิก และให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่ 18 กันยายน 2549 พ้นจากตำแหน่ง โดยให้อำนาจของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

ดังนั้น แม้รัฐธรรมนูญ ฉบับปี พ.ศ. 2540 จะถูกยกเลิก แต่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 ยังมีผลใช้บังคับต่อไป เว้นแต่บทบัญญัติในส่วนที่ 1 หมวด 1 เท่านั้น และแม้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินจะพ้นจากตำแหน่งไป แต่อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ต่อมาภายหลังได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 เมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2550 โดยบทบัญญัติมาตรา 302 บัญญัติให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 มีผลใช้บังคับต่อไปโดยให้ประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้รักษาการ

ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และให้ผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดำเนินการปรับปรุงพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญเพื่อให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับนี้ภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ ในกรณีที่ยังไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งที่เป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว ระยะเวลาหนึ่งปีให้เริ่มนับตั้งแต่วันที่ที่มีการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งนั้น

3.2 ลักษณะของการกระทำ

คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเป็นองค์กรของรัฐที่เป็นอิสระจัดตั้งขึ้นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 กระทำการโดยอาศัยอำนาจตามรัฐธรรมนูญ และบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 ดังนั้นการกระทำของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายให้ไว้ จึงมีลักษณะต่างๆ เช่น การออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ การให้คำปรึกษาแนะนำ การแต่งตั้งกรรมการวินัยทางงบประมาณและการคลัง การแต่งตั้งอนุกรรมการ การพิจารณาวินิจฉัยผลการตรวจสอบ เป็นต้น ซึ่งอาจจำแนกลักษณะของการกระทำของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินได้ ดังนี้

3.2.1 การกระทำทางปกครองของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

จากการศึกษาข้อความคิดว่าด้วยการกระทำทางบริหาร พบว่าการกระทำทางปกครองเป็นการกระทำของรัฐ โดยผ่านทางองค์กรของรัฐฝ่ายบริหารประเภทองค์กรฝ่ายปกครอง กระทำการโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติ หรือพระราชกำหนด ซึ่งเมื่อพิจารณาการกระทำของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินแล้ว เห็นว่าคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินกระทำการต่างๆ โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 โดยลักษณะของการกระทำเป็นการกระทำในฐานะองค์กรของรัฐฝ่ายบริหารประเภทองค์กรฝ่ายปกครอง การกระทำต่างๆ เหล่านี้จึงเรียกว่า “การกระทำทางปกครอง” ซึ่งการกระทำของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีทั้งลักษณะที่เป็นปฏิบัติการ หรือการกระทำในทางข้อเท็จจริงได้มุ่งให้เกิดผลในทางกฎหมาย และบางกรณีก็มุ่งให้เกิดผลในทางกฎหมายไม่ว่าจะเป็นการทั่วไป หรือเป็นการเฉพาะรายเฉพาะกรณี ดังนั้นการกระทำของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินที่เป็นการกระทำทางปกครอง ยังอาจแยกออกเป็นประเภทต่างๆ ดังนี้

3.2.1.1 ปฏิบัติการทางปกครอง

ปฏิบัติการทางปกครองเป็นการกระทำทางปกครองประเภทหนึ่ง ซึ่งเป็นการกระทำโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมาย ในลักษณะที่เป็นปฏิบัติการ หรือการกระทำทางข้อเท็จจริงมิได้มุ่งผลในทางกฎหมาย แต่เป็นการกระทำในลักษณะปฏิบัติการเพื่อให้ภารกิจทางปกครองบรรลุผลได้ในทางข้อเท็จจริง ปฏิบัติการทางปกครอง อาจเป็นการกระทำในกระบวนการพิจารณาเพื่อออกนิติกรรมทางปกครองขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่ง โดยทั่วไปการกระทำในทางปฏิบัติการจะผูกพันกับการสั่งการตามกฎหมายหรือคำสั่งในรูปใดรูปหนึ่ง ซึ่งการกระทำของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินที่เป็นปฏิบัติการทางปกครอง ได้แก่

1. การเสนอชื่อผู้สมควรได้รับการพิจารณาแต่งตั้งเป็นผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 มาตรา 15 (6) คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจหน้าที่เสนอชื่อผู้สมควรได้รับการพิจารณาแต่งตั้งเป็นผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินต่อวุฒิสภา โดยผ่านประธานวุฒิสภามาตรา 30²

การเสนอชื่อผู้สมควรได้รับการพิจารณาแต่งตั้งเป็นผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินนั้น เป็นการใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 มาตรา 15 (6) ของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินในการเสนอชื่อผู้สมควรได้รับการพิจารณาแต่งตั้งเป็นผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินต่อวุฒิสภา โดยผ่านประธานวุฒิสภามาตรา 30 โดยบทบัญญัติ ในมาตรา 30 บัญญัติให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีหน้าที่สรรหาและจัดทำบัญชีรายชื่อบุคคลที่มีคุณสมบัติตามมาตรา 28 และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 29 เพื่อเสนอต่อประธานวุฒิสภา เมื่อประธานวุฒิสภาได้รับรายชื่อบุคคลตาม มาตรา 30 แล้วให้เสนอวุฒิสภาเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ และเมื่อวุฒิสภาได้ให้ความเห็นชอบแล้ว ให้ประธานวุฒิสภานำความขึ้นกราบบังคมทูล เพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯแต่งตั้ง และในกรณีที่วุฒิสภาไม่ให้ความเห็นชอบให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินคัดเลือกบุคคล ซึ่งมีคุณสมบัติตามมาตรา 28 และไม่มี

²มาตรา 30 ให้คณะกรรมการมีหน้าที่สรรหาและจัดทำบัญชีรายชื่อบุคคลที่มีคุณสมบัติตาม มาตรา 28 และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 29 เพื่อเสนอต่อประธานวุฒิสภา

เมื่อคณะกรรมการได้สรรหาบุคคลตามวรรคหนึ่งแล้ว ต้องได้รับความยินยอมของบุคคลนั้นก่อนเสนอรายชื่อไปยังประธานวุฒิสภา

หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาบุคคลตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

ลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 29 เสนอวุฒิสภา เพื่อให้ความเห็นชอบต่อไปจนกว่าวุฒิสภาจะให้ความเห็นชอบ ตามนัยมาตรา 31 ดังนั้นการเสนอชื่อผู้ที่สมควรได้รับการพิจารณาแต่งตั้งเป็นผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน จึงเป็นการแจ้งผลการสรรหาและการจัดทำบัญชีรายชื่อบุคคลที่มีคุณสมบัติตามมาตรา 28 และไม่มีคุณสมบัติต้องห้าม ตามมาตรา 29 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 ของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินต่อประธานวุฒิสภา เพื่อประธานวุฒิสภาจะได้เสนอวุฒิสภาพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไปตามนัยมาตรา 31 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 การเสนอชื่อผู้ที่สมควรได้รับการพิจารณาแต่งตั้งเป็นผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน จึงเป็นเพียงขั้นตอนหนึ่งในหลายๆ ขั้นตอน เพื่อให้มีการแต่งตั้งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง การเสนอชื่อผู้ที่สมควรได้รับการพิจารณาแต่งตั้งเป็นผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน เป็นการใช้อำนาจตามกฎหมายของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินในกระบวนการพิจารณาเพื่อออกนิติกรรมทางปกครอง (ในที่นี้ คือ คำสั่งทางปกครอง) ขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่ง ซึ่งเป็นลักษณะของปฏิบัติการทางปกครองนั่นเอง

การที่ผู้เขียนพิจารณาว่า การเสนอชื่อผู้ที่สมควรได้รับการพิจารณาแต่งตั้งเป็นผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน เป็นการกระทำของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินในลักษณะที่เป็นปฏิบัติการทางปกครอง เนื่องจากการแต่งตั้งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินมีกระบวนการหรือขั้นตอนหลายขั้นตอน เริ่มตั้งแต่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินแต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ที่สมัครเป็นผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ประกาศรับสมัคร พิจารณาเลือกผู้ที่สมควรดำรงตำแหน่งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน แจ้งผลการสรรหาและจัดทำบัญชีรายชื่อบุคคลที่มีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้ามของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเพื่อเสนอต่อประธานวุฒิสภา ประธานวุฒิสภาเสนอให้วุฒิสภาพิจารณาให้ความเห็นชอบ เมื่อวุฒิสภาให้ความเห็นชอบแล้วประธานวุฒิสภามีหน้าที่นำความขึ้นกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง เมื่อพระมหากษัตริย์ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจึงถือว่าเสร็จสิ้นขั้นตอนหรือกระบวนการในการแต่งตั้งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ดังนั้นผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อเป็นผู้ที่สมควรได้รับการพิจารณาแต่งตั้งเป็นผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 มาตรา 15(6) จึงเป็นกระบวนการหรือขั้นตอนหนึ่งในหลายๆ ขั้นตอนเพื่อให้มีการแต่งตั้งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน จึงมีลักษณะเป็นปฏิบัติการทางปกครอง

อย่างไรก็ตาม หากพิจารณานิยามของคำสั่งทางปกครองที่ว่า “คำสั่งทางปกครอง หมายความว่า การใช้อำนาจตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ที่มีผลเป็นการสร้างนิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างบุคคลในอันที่จะก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน ระงับ หรือมีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือ

หน้าที่ของบุคคลไม่ว่าจะเป็นการถาวรหรือชั่วคราว...แต่ไม่หมายความรวมถึงการออกกฎ” จากนิยามดังกล่าว อาจแยกองค์ประกอบของคำสั่งทางปกครองได้ 5 ประการ คือ

1. เจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองต้องเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ใช้อำนาจทางปกครองในการดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตามกฎหมาย

2. คำสั่งทางปกครองเป็นการใช้อำนาจตามกฎหมาย

3. ก่อให้เกิดผลทางกฎหมายเป็นการสร้างนิติสัมพันธ์

4. การมีผลเป็นการเฉพาะกรณี

5. การมีผลโดยตรงภายนอกฝ่ายปกครอง

เมื่อพิจารณานิยามและองค์ประกอบของคำสั่งทางปกครองแล้วอาจกล่าวได้ว่า การเสนอชื่อผู้ที่สมควรได้รับการพิจารณาแต่งตั้งเป็นผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินนั้น หากพิจารณาในแง่ของผู้ที่ไม่ได้รับการเสนอชื่อเป็นผู้ที่สมควรได้รับการพิจารณาแต่งตั้งเป็นผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน แล้วการกระทำดังกล่าวของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินถือเป็น คำสั่งทางปกครอง เนื่องจากคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 ที่มีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิของผู้ที่ไม่ได้รับการเสนอชื่อเป็นผู้ที่สมควรได้รับการพิจารณาแต่งตั้งเป็นผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งมีผลโดยตรงภายนอกฝ่ายปกครอง การกระทำดังกล่าวจึงมีสถานะเป็นคำสั่งทางปกครอง ซึ่งมีผลผูกพันระหว่างคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินกับผู้ที่ไม่ได้รับการเสนอชื่อเป็นผู้ที่สมควรได้รับการพิจารณาแต่งตั้งเป็นผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

2. การเรียกผู้รับตรวจหรือบุคคลใดมาชี้แจง

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 มาตรา 17 บัญญัติว่า “ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้คณะกรรมการมีอำนาจ

(1) เรียกผู้รับตรวจมาชี้แจง เพื่อติดตามผลการดำเนินการของหน่วยรับตรวจตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการที่ได้ให้ไว้

(2) เรียกหรือติดต่อประสานงานกับหัวหน้าของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ ตลอดจนภาคเอกชน เพื่อขอคำชี้แจง รายงาน และข้อมูลต่างๆ เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการ”

บทบัญญัติในมาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 ให้อำนาจคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ในการมีหนังสือ หรือเรียกผู้รับตรวจหรือบุคคลใดมาชี้แจง หรือขอคำชี้แจง รายงาน หรือให้ข้อมูลต่างๆ เพื่อประกอบการ

พิจารณาของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน หรือเพื่อติดตามผลการดำเนินการของหน่วยรับตรวจ ตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินนั้น เป็นการใช้อำนาจตามกฎหมายของ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินในการปฏิบัติการเพื่อให้ภารกิจด้านการตรวจเงินแผ่นดินบรรลุผล ได้ในทางข้อเท็จจริง ในลักษณะของการสื่อความหมาย เช่นการเรียกผู้รับตรวจมาให้ข้อมูล หรือ ชี้แจงข้อเท็จจริงประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งเป็นกระบวนการ หรือขั้นตอนในการปฏิบัติงานมิได้มุ่งให้เกิดผลทางกฎหมาย หรืออาจเป็นกระบวนการพิจารณา เพื่อออกนิติกรรมทางปกครองขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่ง ซึ่งเป็นลักษณะของปฏิบัติการทางปกครอง

อย่างไรก็ตาม หากพิจารณานิยามและองค์ประกอบของคำสั่งทางปกครองดังได้กล่าว มาแล้ว ก็อาจพิจารณาได้ว่าการเรียกผู้รับตรวจหรือบุคคลใดมาชี้แจงนั้น เป็นการกระทำของ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินที่มีลักษณะเป็นคำสั่งทางปกครอง ทั้งนี้เนื่องจาก การเรียกผู้รับ ตรวจหรือบุคคลใดมาชี้แจงเป็นการกระทำของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินในฐานะเจ้าหน้าที่ ของรัฐใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 ก่อให้เกิดผลทางกฎหมายเป็นการสร้างนิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินกับ ผู้รับหนังสือหรือคำสั่งเรียกให้ชี้แจง หรือมีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคลผู้ ที่ถูกคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเรียกเป็นการเฉพาะราย หรือ เฉพาะกรณี ซึ่งมีผลโดยตรงสู่ ภายนอกฝ่ายปกครอง จะเห็นว่าการกระทำความดังกล่าวของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเป็นไปตาม นิยามและองค์ประกอบของคำสั่งทางปกครอง ด้วยเหตุนี้จึงอาจพิจารณาได้ว่า การเรียกผู้รับตรวจ หรือบุคคลใดมาชี้แจงของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินนั้น มีลักษณะเป็น “คำสั่งทางปกครอง” ได้เช่นกัน

3. การพิจารณากำหนดให้ดำรงตำแหน่งและอัตราเงินเดือน

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 มาตรา 56 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “การโอนข้าราชการตามกฎหมายอื่นมาบรรจุเป็นข้าราชการสำนักงานการ ตรวจเงินแผ่นดินอาจกระทำได้อีกถ้าเจ้าตัวสมัครใจ โดยผู้มีอำนาจสั่งบรรจุทำความตกลงกับเจ้าสังกัด แล้วเสนอคณะกรรมการ เพื่อพิจารณาอนุมัติ ทั้งนี้จะแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับใดและได้รับ เงินเดือนเท่าใด ให้คณะกรรมการเป็นผู้พิจารณากำหนด แต่เงินเดือนที่จะได้รับจะต้องไม่สูงกว่า ข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินที่มีคุณวุฒิ ความสามารถ และความชำนาญงานในระดับ เดียวกัน

บทบัญญัติในมาตรา 56 วรรคหนึ่ง ดังกล่าว บัญญัติให้รับโอนข้าราชการตามกฎหมาย อื่นมาบรรจุเป็นข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ โดยให้ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุทำความ ตกลงกับเจ้าสังกัดของผู้ที่จะโอนมาเป็นข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน แล้วเสนอให้

คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเพื่อพิจารณาอนุมัติ แต่ก่อนที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินจะพิจารณาอนุมัติรับโอนข้าราชการตามกฎหมายอื่นมาเป็นข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินนั้น กฎหมายให้อำนาจคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้พิจารณากำหนดว่าจะให้ข้าราชการที่จะโอนมาเป็นข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินนั้นดำรงตำแหน่งระดับใดและให้ได้รับเงินเดือนเท่าใด แต่เงินเดือนที่จะได้รับจะต้องไม่สูงกว่าข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินที่มีคุณวุฒิ ความสามารถและความชำนาญในระดับเดียวกัน การพิจารณากำหนดให้ข้าราชการที่จะโอนมาเป็นข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินดำรงตำแหน่งระดับใด และได้รับอัตราเงินเดือนเท่าใด จึงเป็นการดำเนินการขั้นตอนหนึ่งของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินก่อนออกคำสั่งทางปกครอง (ในที่นี้คือการอนุมัติรับโอนข้าราชการ) จึงเป็นปฏิบัติการทางปกครอง

3.2.1.2 กฎ

กฎ คือ กฎเกณฑ์ทางกฎหมายขององค์กรฝ่ายปกครองที่บังคับหรืออนุญาตเป็นการทั่วไป ไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับกับกรณีใดหรือบุคคลใดโดยเฉพาะ ให้กระทำการหรืองดเว้นกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง และโดยที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเป็นองค์กรของรัฐฝ่ายปกครองได้รับมอบอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 ให้ออกระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศ หรือกำหนดหลักเกณฑ์ มาตรฐาน หรือมาตรการต่างๆ เกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน และการปฏิบัติการอื่นๆ ซึ่งมีลักษณะเป็นทั้งกฎเกณฑ์ที่ใช้บังคับทั่วไป และระเบียบภายในองค์กร โดยการกระทำของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินที่มีลักษณะเป็น “กฎ” ได้แก่

1. ระเบียบและประกาศของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 เป็นกฎหมายที่ตราโดยฝ่ายนิติบัญญัติ และเป็นฐานของกฎหมายที่ให้อำนาจแก่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินในการออกระเบียบ ข้อบังคับ และประกาศต่างๆ ที่มีลักษณะเป็นกฎเกณฑ์ที่ใช้บังคับทั่วไป ดังปรากฏในบทบัญญัติ มาตรา 15 และมาตรา 52 ซึ่งเนื้อหาของทั้ง 2 มาตราดังกล่าวอยู่ในหัวข้อที่ 3.1.2 แต่อย่างไรก็ตามจากการศึกษาระเบียบ ข้อบังคับ และประกาศต่างๆ ของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินที่ออกโดยอาศัยบทบัญญัติทั้ง 2 มาตราดังกล่าวปรากฏว่า ระเบียบ ข้อบังคับ และประกาศของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินบางฉบับมีลักษณะเป็นกฎบางฉบับมีลักษณะเป็นระเบียบภายในที่ใช้บังคับกับเจ้าหน้าที่ภายในสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน และบางฉบับมีผลบังคับใช้ทั้งกับบุคคลภายนอก และบุคคลภายในองค์กร ซึ่งในหัวข้อนี้จะกล่าวถึงเฉพาะระเบียบ ข้อบังคับหรือประกาศของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินที่มีลักษณะเป็นกฎเท่านั้น ได้แก่

1.1 ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. 2544 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 26 ตุลาคม 2544

ตามระเบียบนี้ ข้อ 5 กำหนดให้หน่วยรับตรวจจัดวางระบบการควบคุมภายในโดยใช้มาตรฐานการควบคุมภายในทำระเบียบเป็นแนวทางให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ โดยข้อ 6 ให้ผู้รับตรวจรายงานต่อคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ภายในเก้าสิบวันนับจากวันสิ้นปีงบประมาณหรือปีปฏิทินแล้วแต่กรณี และในกรณีที่หน่วยรับตรวจไม่สามารถปฏิบัติตามระเบียบนี้ได้ ข้อ 7 กำหนดให้ขอทำความตกลงกับคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

1.2 ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจสอบภายใน พ.ศ. 2546 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2546

ตามระเบียบนี้ ข้อ 4 กำหนดให้หน่วยรับตรวจนำแนวทางปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจสอบภายในทำระเบียบไปใช้เพื่อให้การตรวจสอบภายในมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ข้อ 5 ให้หน่วยรับตรวจส่งสำเนาแผนการตรวจสอบประจำปี และแผนการตรวจสอบเฉพาะกรณีของหน่วยตรวจสอบภายในที่ได้รับอนุมัติแล้วให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ภายใน 30 วัน นับจากวันที่ได้รับอนุมัติ เว้นแต่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจะขอให้ดำเนินการเป็นอย่างอื่น ข้อ 6 ให้หน่วยรับตรวจส่งสำเนารายงานผลการตรวจของผู้ตรวจสอบภายใน และของคณะกรรมการตรวจสอบที่มีข้อตรวจพบที่สำคัญ และเกิดความเสียหาย หรืออาจเกิดความเสียหายให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ภายใน 15 วัน นับจากวันที่ผู้รับตรวจได้รับรายงานผลการตรวจ ข้อ 8 ให้ผู้รับตรวจกำหนดให้ผู้ตรวจสอบภายในเป็นผู้ตรวจสอบการจัดวางระบบการควบคุมภายในของหน่วยรับตรวจให้สอดคล้องกับมาตรฐานการควบคุมภายในตามที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินกำหนด และในกรณีที่หน่วยรับตรวจไม่สามารถปฏิบัติตามระเบียบนี้ได้ ข้อ 9 กำหนดให้หน่วยรับตรวจขอทำความตกลงกับคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

1.3 ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยวินัยทางงบประมาณ และการคลัง พ.ศ. 2544 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 21 สิงหาคม 2544

ตามระเบียบนี้ ข้อ 5 กำหนดว่า “เจ้าหน้าที่ผู้ใดจงใจฝ่าฝืนมาตรการเกี่ยวกับการควบคุมการเงินของรัฐตามที่กำหนดในหมวด 2 นี้ ถือว่ากระทำความผิดวินัยทางงบประมาณและการคลัง ต้องรับโทษปรับทางปกครองตามระเบียบนี้” โดยข้อ 3 ได้นิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่” หมายความว่า ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้างหรือผู้ปฏิบัติงานประเภทอื่นของหน่วยรับตรวจ แต่ไม่รวมถึงข้าราชการการเมืองตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการการเมือง

1.4 ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยวิธีพิจารณาความผิดวินัยทางงบประมาณและการคลัง พ.ศ. 2544 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 8 มกราคม 2545

ตามระเบียบนี้ ข้อ 5 กำหนดให้คณะกรรมการวินัยทางงบประมาณและการคลัง มีอำนาจหน้าที่พิจารณาและกำหนดโทษปรับทางปกครองเบื้องต้นแก่เจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจที่ฝ่าฝืนมาตรการเกี่ยวกับการควบคุมการเงินของรัฐตามระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยวินัยทางงบประมาณและการคลัง และตามที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้

1.5 ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำหนดค่าธรรมเนียมตรวจสอบบัญชีและค่าธรรมเนียมอื่นในการปฏิบัติงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2545 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 21 มกราคม 2545

ตามระเบียบนี้ ข้อ 4 กำหนดให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจกำหนด และเรียกเก็บค่าธรรมเนียมตรวจสอบบัญชีจากหน่วยรับตรวจ (หน่วยรับตรวจ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542) ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในระเบียบนี้ เว้นแต่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินจะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น และข้อ 5 กำหนดให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจกำหนดและเรียกเก็บค่าธรรมเนียมอื่นจากหน่วยรับตรวจ หรือบุคคลอื่นตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในระเบียบนี้ เว้นแต่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินจะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

1.6 ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยหลักเกณฑ์การตรวจสอบการใช้จ่ายเงินราชการลับ หรือเงินที่มีลักษณะคล้ายกับเงินราชการลับ พ.ศ. 2545 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2545

ตามระเบียบนี้ได้นิยามคำว่า “เงินราชการลับ หรือเงินที่มีลักษณะคล้ายกับเงินราชการลับ” หมายความว่า เงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีที่กำหนดให้เป็นเงินราชการลับ หรือที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติเพิ่มเติมให้เป็นเงินราชการลับ หรือเป็นเงินที่ใช้จ่ายดำเนินงานในลักษณะปกปิดเพื่อความมั่นคงของประเทศทั้งในด้านการทหาร เศรษฐกิจ การเมือง สังคมและเทคโนโลยี โดยข้อ 4 วรรคสอง กำหนดว่า “การเข้าตรวจสอบการใช้จ่ายเงินราชการลับ หรือเงินที่มีลักษณะคล้ายกับเงินราชการลับของหน่วยรับตรวจใด หรือผู้รับตรวจใด และจะดำเนินการเมื่อใดให้เป็นไปตามที่ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินกำหนด”

1.7 ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการแต่งตั้งคณะกรรมการวินัยทางงบประมาณและการคลัง พ.ศ. 2543 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2543

1.8 ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการแต่งตั้งคณะกรรมการวินัยทางงบประมาณและการคลัง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2544

1.9 ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการแต่งตั้งคณะกรรมการวินัยทางงบประมาณและการคลัง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2547 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2547

1.10 ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยลูกจ้างสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2543 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 16 มิถุนายน 2543

1.11 ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยลูกจ้างสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2543 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2543

1.12 ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยลูกจ้างสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2547 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 16 เมษายน 2547

1.13 ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการแต่งตั้งผู้ช่วยผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2546 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 30 มกราคม 2546

1.14 ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยหลักเกณฑ์ และวิธีการสรรหาผู้ที่สมควรได้รับการเสนอชื่อเป็นผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2543 ประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดินประกาศใช้เมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2543

1.15 ประกาศคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เรื่อง การจัดทำแผนปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้าง พ.ศ. 2546 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2546

ตามข้อ 5 ของประกาศฉบับนี้ กำหนดให้ผู้รับตรวจเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดทำแผนปฏิบัติการจัดซื้อ จัดจ้าง ตามแบบแนบท้ายประกาศให้แล้วเสร็จภายในวันที่ 15 ตุลาคม ของทุกปี และส่งสำเนาให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน หรือสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาค แล้วแต่กรณี 1 ชุด อย่างช้าภายในวันที่ 31 ตุลาคม ของทุกปีฯ ข้อ 6 ให้ผู้รับตรวจจัดให้มีการตรวจสอบติดตามผลการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการจัดซื้อ จัดจ้าง แล้วรายงานผลการตรวจสอบตามแบบแนบท้ายประกาศให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน หรือสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคเป็นประจำทุกไตรมาสภายใน 30 วัน นับแต่วันทำการสุดท้ายของไตรมาส

1.16 ประกาศคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เรื่อง การกำหนดหน่วยรับตรวจที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเรียกเก็บค่าธรรมเนียมตรวจสอบบัญชี และค่าธรรมเนียมอื่น ประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดินประกาศใช้เมื่อวันที่ 14 ตุลาคม 2545

2. มาตรฐาน มาตรการที่ให้หน่วยรับตรวจถือปฏิบัติ

นอกจากระเบียบ และประกาศที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินอาศัยอำนาจตามกฎหมายออกมาเพื่อใช้บังคับในกรณีทั่วไปแล้ว คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินยังได้ออกมาตรฐานหรือมาตรการ ตามความในบทบัญญัติมาตรา 15 (3) ให้หน่วยรับตรวจถือปฏิบัติอันมีลักษณะเป็นกฎ ได้แก่

2.1 มาตรฐานการตรวจเงินแผ่นดิน เรื่อง มาตรฐานเกี่ยวกับการจัดทำและแบบการรายงานที่จำเป็นสำหรับการตรวจเงินแผ่นดินที่หน่วยรับตรวจต้องจัดส่งให้แก่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นประจำ (รหัส มตง.4) ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2547

มาตรฐานการตรวจเงินแผ่นดินฉบับนี้ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินได้ประกาศตามประกาศคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เมื่อวันที่ 27 สิงหาคม 2547 เพื่อให้หน่วยรับตรวจถือปฏิบัติในการจัดส่งรายงาน และเอกสารทางการเงิน การดำเนินงาน การจัดซื้อ จัดจ้าง การจัดเก็บรายได้ และเรื่องอื่นๆ ให้แก่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบการเงินแผ่นดิน และเป็นการเสริมสร้างระบบ และการควบคุมการตรวจสอบการบริหารงบประมาณให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและมีวินัย ตามมาตรฐานแนบท้ายประกาศนี้ ทั้งนี้ให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

2.2 มาตรการการตรวจเงินแผ่นดิน เรื่องการป้องกันหรือควบคุมความเสียหายให้หน่วยรับตรวจปฏิบัติ (รหัส มลก.3) ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2547

มาตรการการตรวจเงินแผ่นดินฉบับนี้ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินได้ประกาศตามประกาศคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เมื่อวันที่ 27 สิงหาคม 2547 เพื่อให้หน่วยรับตรวจนำไปใช้เป็นแนวทางปฏิบัติในการป้องกันหรือควบคุมความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นกับหน่วยรับตรวจทางการเงิน การดำเนินงาน การจัดซื้อ จัดจ้าง และการจัดเก็บรายได้ อันเป็นการเสริม สร้างระบบและควบคุมการบริหารงบประมาณให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและมีวินัย ตามรายละเอียดแนบท้ายประกาศนี้ ทั้งนี้ให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

2.3 มาตรการการตรวจเงินแผ่นดิน เรื่อง การบริหารและควบคุมทางการเงินของหน่วยรับตรวจขนาดเล็ก (รหัส มลก.6) ประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดินประกาศใช้ เมื่อวันที่ 27 สิงหาคม 2547

มาตรการการตรวจเงินแผ่นดินฉบับนี้ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินได้ประกาศตามประกาศคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เมื่อวันที่ 27 สิงหาคม 2547 เพื่อให้หน่วยรับตรวจขนาด

เล็กที่มีข้อจำกัดในการปฏิบัติงาน และหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแลหน่วยรับตรวจดังกล่าวยึดถือปฏิบัติ ตามรายละเอียดแนบท้ายประกาศนี้ ทั้งนี้ตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป

2.4 มาตรการการตรวจเงินแผ่นดินสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินกำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลปฏิบัติ ได้แก่

2.4.1 มาตรการการจัดเก็บรายได้ขององค์กรบริหารส่วนตำบล (อ.100) ประกาศใช้เมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2545

2.4.2 มาตรการการเงินการคลังขององค์กรบริหารส่วนตำบล (อ.200) ประกาศใช้เมื่อวันที่ 30 สิงหาคม 2547

2.4.3 การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุขององค์กรบริหารส่วนตำบล (อ.300) ประกาศใช้เมื่อวันที่ 30 สิงหาคม 2547

2.4.4 การดำเนินงานตามแผนงาน งานและโครงการขององค์กรบริหารส่วนตำบล (อ.400) ประกาศใช้เมื่อวันที่ 30 สิงหาคม 2547

3.2.1.3 คำสั่งทางปกครอง

คำสั่งทางปกครอง เป็นการกระทำทางปกครองประเภทหนึ่ง ซึ่งเป็นการแสดงเจตนาแต่เพียงฝ่ายเดียวของเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองที่ใช้อำนาจรัฐตามกฎหมายก่อให้เกิดผลทางกฎหมายเป็นการสร้างนิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างบุคคล ซึ่งมีผลโดยตรงออกสู่ภายนอกฝ่ายปกครองเป็นการเฉพาะราย เฉพาะกรณี ซึ่งการกระทำของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินที่มีลักษณะเป็นคำสั่งทางปกครอง ได้แก่

1. การแต่งตั้งประธานและกรรมการวินัยทางงบประมาณและการคลัง

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 มาตรา 15 (11) บัญญัติให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจหน้าที่ในการแต่งตั้งกรรมการวินัยทางงบประมาณและการคลังตามมาตรา 20 ซึ่งบทบัญญัติตามมาตรา 20 กำหนดให้คณะกรรมการวินัยทางงบประมาณและการคลัง ประกอบด้วยกรรมการตรวจเงินแผ่นดินคนหนึ่ง ซึ่งคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินแต่งตั้งให้เป็นประธานกรรมการวินัยทางงบประมาณและการคลัง และกรรมการวินัยทางงบประมาณและการคลัง ผู้ทรงวุฒิอีกไม่น้อยกว่า 4 คน แต่ไม่เกิน 7 คน ซึ่งคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินแต่งตั้งจากผู้ที่มีความเชี่ยวชาญด้านบัญชี ด้านการตรวจสอบภายใน ด้านการเงินการคลัง ด้านนิติศาสตร์ หรือ ด้านการบริหาร โดยกรรมการวินัยทางงบประมาณและการคลังมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 2 ปี นับแต่วันที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินแต่งตั้ง การพ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุอื่นให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินกำหนด ซึ่งคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินได้ออกระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการแต่งตั้งคณะกรรมการ

วินัยทางงบประมาณและการคลัง พ.ศ. 2543 และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 และฉบับที่ 3 ออกใช้บังคับ และต่อมาประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดินได้มีประกาศคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เมื่อวันที่ 13 มิถุนายน 2545 เรื่อง แต่งตั้งประธานกรรมการวินัยทางงบประมาณและการคลัง และประกาศในวันเดียวกันอีกฉบับหนึ่ง แต่งตั้งกรรมการวินัยทางงบประมาณและการคลัง และได้มีประกาศคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2546 เรื่อง แต่งตั้งกรรมการวินัยทางงบประมาณและการคลัง (เพิ่มเติม)

ประกาศคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เรื่อง แต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการวินัยทางงบประมาณและการคลัง ทั้ง 3 ฉบับดังกล่าว จึงมีลักษณะเป็นคำสั่งทางปกครอง

2. การแต่งตั้งคณะกรรมการ

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 มาตรา 15 (12) บัญญัติให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจแต่งตั้งอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมอบหมาย

อย่างไรก็ตาม สำหรับกรณีการแต่งตั้งคณะกรรมการนั้นมีข้อพึงสังเกตว่าเฉพาะกรณีที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินแต่งตั้งบุคคลภายนอกฝ่ายปกครองเป็นอนุกรรมการ เพื่อปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมอบหมาย จึงจะเป็นคำสั่งทางปกครอง เพราะเป็นการที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 ก่อให้เกิดนิติสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ซึ่งมีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคลเป็นการเฉพาะรายหรือเฉพาะกรณีและมีผลโดยตรงภายนอกฝ่ายปกครอง แต่หากเป็นกรณีที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ภายในองค์กรเป็นอนุกรรมการ เพื่อปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมอบหมาย กรณีนี้จะเป็นคำสั่งภายในฝ่ายปกครอง เพราะเป็นการที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินใช้อำนาจตามกฎหมาย ก่อให้เกิดนิติสัมพันธ์ ซึ่งมีผลผูกพันเฉพาะเจ้าหน้าที่ภายในองค์กรเป็นการเฉพาะรายหรือเฉพาะกรณี ซึ่งขาดองค์ประกอบของคำสั่งทางปกครองในแง่การมีผลโดยตรงภายนอกฝ่ายปกครอง

3. การอนุมัติให้รับโอนข้าราชการ

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 มาตรา 56 บัญญัติให้การโอนข้าราชการตามกฎหมายอื่นมาบรรจุเป็นข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน อาจกระทำได้อำนาจตัวสมัครใจ โดยผู้มีอำนาจสั่งบรรจุทำความตกลงกับเจ้าสังกัดและเสนอคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เพื่อพิจารณาอนุมัติ

ดังนั้น การอนุมัติของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน จึงก่อให้เกิดผลทางกฎหมายเป็นการสร้างนิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินกับผู้ที่จะโอนมาเป็นข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งมีผลโดยตรงเป็นการเฉพาะรายจึงเป็นคำสั่งทางปกครอง

4. การวินิจฉัยให้หน่วยรับตรวจหรือผู้รับผิดชอบหรือพนักงานสอบสวนดำเนินการ

เมื่อสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินโดยเจ้าหน้าที่ตรวจสอบได้ทำการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินของหน่วยรับตรวจแล้วพบว่าหน่วยรับตรวจมีข้อบกพร่องเนื่องจากไม่ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับหรือมติคณะรัฐมนตรี หรือมีข้อบกพร่อง เนื่องจากไม่มีข้อกำหนดให้หน่วยรับตรวจต้องปฏิบัติ หรือมีพฤติการณ์น่าเชื่อว่าเป็นการทุจริต หรือมีการใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบ เจ้าหน้าที่ตรวจสอบจะจัดทำรายงานข้อตรวจพบ ข้อเสนอแนะและความเห็นเป็นรายงานผลการตรวจสอบเสนอต่อผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินมีหน้าที่รายงานผลการตรวจสอบพร้อมความเห็นของตน(ถ้ามี)เสนอต่อคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เว้นแต่เป็นเรื่องที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินกำหนด หรือมอบหมายให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินพิจารณาดำเนินการได้เอง ทั้งนี้ตามบทบัญญัติ มาตรา 43 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 โดยผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินจะเสนอรายงานผลการตรวจสอบต่อคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินผ่านประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดินจะนำเสนอรายงานผลการตรวจสอบเข้าที่ประชุมคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เพื่อให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินวินิจฉัยและมีมติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 ที่บัญญัติให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาผลการตรวจสอบ ซึ่งอาจปรากฏผลดังนี้

ก. กรณีมีข้อบกพร่องเนื่องจากไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับและมติคณะรัฐมนตรี มาตรา 44 บัญญัติให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีหนังสือแจ้งให้หน่วยรับตรวจชี้แจง หรือแก้ไขข้อบกพร่อง หรือปฏิบัติให้ถูกต้องหรือให้ดำเนินการตามกฎหมาย หรือระเบียบแบบแผนที่ราชการ หรือหน่วยรับตรวจกำหนดไว้แก่ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบและให้หน่วยรับตรวจแจ้งผลการดำเนินการให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินทราบภายในหกสิบวัน ถ้าหน่วยรับตรวจไม่ดำเนินการตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินแจ้งต่อกระทรวงเจ้าสังกัด หรือผู้ควบคุมกำกับ หรือรับผิดชอบของหน่วยรับตรวจดำเนินการตามกฎหมาย หรือระเบียบแบบแผนที่ราชการ หรือหน่วยรับตรวจกำหนดแก่ผู้รับตรวจ และเจ้าหน้าที่หน่วยรับตรวจผู้รับผิดชอบตามควรแก่กรณี และในกรณีที่มิข้อโต้แย้งหรือไม่อาจดำเนินการได้ก็ให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินรายงานต่อสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และคณะรัฐมนตรี

ข. กรณีมีข้อบกพร่อง เนื่องจากไม่มีข้อกำหนดให้หน่วยรับตรวจต้องปฏิบัติ มาตรา 45 บัญญัติให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินแจ้งให้กระทรวงเจ้าสังกัด หรือผู้บังคับบัญชา หรือผู้ควบคุมกำกับของหน่วยรับตรวจทราบ เพื่อกำหนดมาตรการที่จำเป็น เพื่อให้หน่วยรับตรวจไปปฏิบัติ และเมื่อดำเนินการไปประการใดแล้ว ให้แจ้งให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินทราบ

ค. กรณีมีพฤติการณ์น่าเชื่อว่าเป็นการทุจริต หรือมีการใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบ มาตรา 46 บัญญัติให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน แจ้งต่อพนักงานสอบสวน เพื่อดำเนินคดี และแจ้งผลการตรวจสอบดังกล่าวให้ผู้รับตรวจ หรือกระทรวงเจ้าสังกัด หรือผู้บังคับบัญชา หรือผู้ควบคุมกำกับ หรือรับผิดชอบของหน่วยรับตรวจแล้วแต่กรณีดำเนินการตามกฎหมาย หรือตามระเบียบแบบแผนที่ราชการ หรือที่หน่วยรับตรวจกำหนดไว้แก่เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ เมื่อพนักงานสอบสวน ผู้รับตรวจ กระทรวงเจ้าสังกัด ผู้บังคับบัญชา หรือผู้ควบคุมกำกับ หรือรับผิดชอบของหน่วยรับตรวจดำเนินการไปประการใดแล้วให้แจ้งให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินทราบภายในทุกเก้าสิบวัน และในกรณีที่พนักงานสอบสวน ผู้รับตรวจ กระทรวงเจ้าสังกัด ผู้บังคับบัญชา หรือผู้ควบคุมกำกับ หรือรับผิดชอบของหน่วยรับตรวจไม่ดำเนินการตามที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินแจ้งภายในระยะเวลาอันสมควร ให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินรายงานต่อสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และคณะรัฐมนตรี

โดยบทบัญญัติมาตรา 63 ได้กำหนดไว้ว่าผู้รับตรวจหรือผู้บังคับบัญชาหรือผู้ควบคุมกำกับหรือรับผิดชอบของหน่วยรับตรวจผู้ใด ละเลยไม่ดำเนินการตามมาตรา 44 มาตรา 45 หรือ มาตรา 46 ให้ถือว่าผู้นั้นกระทำความผิดวินัย

การที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินวินิจฉัยผลการตรวจสอบและมีมติให้หน่วยรับตรวจ หรือกระทรวงเจ้าสังกัด หรือผู้บังคับบัญชา หรือผู้ควบคุมกำกับหรือรับผิดชอบของหน่วยรับตรวจ หรือพนักงานสอบสวนดำเนินการแล้วแต่กรณี ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 มาตรา 44 มาตรา 45 และ มาตรา 46 ซึ่งหากละเลยไม่ดำเนินการถือว่าผู้นั้นกระทำความผิดวินัย จึงเป็นการใช้อำนาจตามกฎหมายของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินก่อให้เกิดผลทางกฎหมายเป็นการสร้างนิติสัมพันธ์ในอันที่จะก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน ระวัง หรือมีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ระหว่างคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินกับผู้รับตรวจ หรือกระทรวงเจ้าสังกัด หรือผู้บังคับบัญชา หรือผู้ควบคุมกำกับ หรือรับผิดชอบของหน่วยรับตรวจ หรือพนักงานสอบสวนที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีมติให้ดำเนินการเป็นการเฉพาะกรณีซึ่งมีผลโดยตรงภายนอกฝ่ายปกครอง จึงเป็นคำสั่งทางปกครอง ทั้งนี้เพราะผู้ที่มีหน้าที่จะต้องดำเนินการตามมติของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน แม้จะเป็นเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองในฐานะเป็นองค์กรของรัฐ แต่หากละเลยไม่ดำเนินการ กฎหมายถือว่าผู้นั้น

กระทำผิดวินัย จึงกระทบต่อสถานะทางบุคคลขององค์กรเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองอีกสถานะหนึ่งในฐานะที่เป็นเอกชน

3.2.2 การพิจารณาวินิจฉัยความผิดวินัยทางงบประมาณและการคลังที่มีลักษณะของการกระทำทางตุลาการ

บทบัญญัติรัฐธรรมนูญมาตรา 333 (1) บัญญัติให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจหน้าที่พิจารณาวินิจฉัยความผิดทางวินัยและงบประมาณและการคลังในฐานะที่เป็นองค์กรสูงสุด และยังได้บัญญัติให้กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดินต้องมีสาระสำคัญดังกล่าวด้วย ซึ่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 มาตรา 15 (5) บัญญัติให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจหน้าที่กำกับและเป็นองค์กรชี้ขาดสูงสุดในกระบวนการทางวินัยทางงบประมาณและการคลัง ดังนั้นในกรณีที่เจ้าหน้าที่ตรวจสอบได้ทำการตรวจสอบการเงินแผ่นดิน และพบว่าการกระทำเข้าองค์ประกอบความผิดวินัยทางงบประมาณและการคลัง เจ้าหน้าที่ตรวจสอบจะเสนอเรื่องผ่านผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินจะเป็นผู้พิจารณาเสนอเรื่องให้คณะกรรมการวินัยทางงบประมาณและการคลังพิจารณา (ตามมาตรา 22) โดยบทบัญญัติมาตรา 19 บัญญัติให้คณะกรรมการวินัยทางงบประมาณและการคลัง มีอำนาจหน้าที่พิจารณาและกำหนดโทษปรับทางปกครองเบื้องต้นแก่เจ้าหน้าที่ หรือพนักงานของหน่วยรับตรวจที่ฝ่าฝืนมาตรการเกี่ยวกับการควบคุมการเงินของรัฐที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินกำหนด³ โดยบทบัญญัติ มาตรา 23 บัญญัติให้คณะกรรมการวินัยทางงบประมาณและการคลังได้พิจารณาและมีมติในเรื่องใดแล้วให้เสนอมติในเรื่องนั้นไปยังคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เพื่อให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินพิจารณาวินิจฉัยต่อไป ทั้งนี้บทบัญญัติในมาตรา 23 วรรคสอง บัญญัติให้คำวินิจฉัยของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินให้เป็นที่สุด ดังนั้นการพิจารณาวินิจฉัยความผิดวินัยทางงบประมาณและการคลังของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน จึงมีลักษณะของการกระทำทาง ตุลาการ

³คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินได้ออกระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยวินัยทางงบประมาณและการคลัง พ.ศ. 2544 ใช้บังคับ

3.2.3 การกระทำอื่นๆ

การกระทำของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นมีทั้งลักษณะของการกระทำทางปกครอง และการกระทำทางตุลาการ สำหรับการกระทำทางปกครองนั้นในทางกฎหมายสามารถแยกออกได้ 2 ลักษณะ คือ ลักษณะที่เป็นปฏิบัติการทางปกครอง และลักษณะที่เป็นนิติกรรมทางปกครอง โดยในความหมายอย่างกลางนิติกรรมทางปกครองจำแนกออกเป็น 2 ประเภท คือ กฎ และคำสั่งทางปกครอง ซึ่งในหัวข้อ 3.2.1 และ 3.2.2 ได้วิเคราะห์การกระทำของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินตามอำนาจหน้าที่ โดยเฉพาะหัวข้อ 3.2.1 ซึ่งเป็นการกระทำของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินในลักษณะการกระทำทางปกครองนั้นได้จำแนกเป็นประเภทต่างๆ ได้แก่ ปฏิบัติการทางปกครอง กฎและคำสั่งทางปกครอง แต่เนื่องจากการกระทำตามอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินบางประการ ไม่อาจจัดเป็นการกระทำทางปกครองเนื่องจากไม่ใช่ปฏิบัติทางปกครอง กฎหรือคำสั่งทางปกครอง ผู้เขียนจึงจัดอยู่ในลักษณะการกระทำอื่นๆ ได้แก่

3.2.3.1 การวางนโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 มาตรา 15 บัญญัติให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการวางนโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินได้วางนโยบายการตรวจเงินแผ่นดินไว้ดังนี้

1 นโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2543 – 2546 (รายละเอียดโปรดดูในหัวข้อ 2.2.5.1) โดยคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินได้กล่าวไว้ในความนำของนโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2543 -2546 ว่า “เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์แห่งรัฐธรรมนูญ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินจึงกำหนดเป้าหมาย และนโยบายการตรวจเงินแผ่นดินดังต่อไปนี้...”

2 นโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2548 – 2553 (รายละเอียดโปรดดูในหัวข้อ 2.2.5.1) โดยคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินได้กล่าวไว้ในความนำของนโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2548 – 2553 ว่า “เพื่อให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การตรวจเงินแผ่นดิน และแผนปฏิบัติงานตรวจสอบประจำปีพร้อมทั้งใช้เป็นแนวทางในการประสานงาน และขอความร่วมมือจากรัฐบาลและรัฐสภา เพื่อดำเนินการให้บรรลุผลตามนโยบายที่กำหนด...”

3.2.3.2 การให้คำปรึกษา คำแนะนำ

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 มาตรา 15 (1) และ (2) บัญญัติให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจหน้าที่ (1) ให้คำปรึกษาแก่ประธานรัฐสภาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน และ (2) ให้คำแนะนำแก่ฝ่ายบริหารในการแก้ไขกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับเกี่ยวกับการควบคุมเงินของรัฐ เมื่อได้รับคำร้องขอจากคณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง หรือเมื่อคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเห็นสมควร

3.2.3.3 การให้ข้อเสนอแนะ และคำแนะนำแก่หน่วยรับตรวจ

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 มาตรา 15 (4)⁴ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจหน้าที่เสนอแนะหน่วยรับตรวจในประการอื่นตามที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเห็นสมควร อาศัยอำนาจดังกล่าวคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินได้จัดทำข้อเสนอแนะแก่องค์การบริหารส่วนตำบล รวม 4 เรื่อง คือ

- ก. สรุปปัญหาการเงิน การบัญชี และการจัดเก็บรายได้ เสนอแนะองค์การบริหารส่วนตำบล
- ข. คำถาม – คำตอบ เกี่ยวกับปัญหาการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล
- ค. คำถาม – คำตอบ เกี่ยวกับปัญหาทางการเงินขององค์การบริหารส่วนตำบล
- ง. คำถาม – คำตอบ เกี่ยวกับปัญหาการจัดซื้อจัดจ้าง และบริหารพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบล

นอกจากนั้น คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ยังได้ออกเอกสารแนะนำการควบคุมภายใน เพื่อเป็นคู่มือแนวทางการปฏิบัติงาน คือ

การควบคุมภายใน : วิธีสู้การป้องกันความเสียหายและลดความสูญเสีย (เป็นเอกสารแนะนำการควบคุมภายใน จัดทำขึ้นสำหรับผู้บริหารหน่วยงานภาครัฐ)

คำแนะนำ : การนำมาตรฐานการควบคุมภายในไปใช้ในเชิงปฏิบัติ

คำแนะนำ : การจัดทำรายงานการควบคุมภายในตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. 2544 เล่มที่ 1

⁴มาตรา 15 (4) เสนอแนะให้หน่วยรับตรวจแก้ไขข้อบกพร่อง หรือปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมติคณะรัฐมนตรี และเสนอแนะในประการอื่นตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร ตลอดจนติดตามการดำเนินการแก้ไข และการปฏิบัติตามคำแนะนำ

คำแนะนำ : การจัดทำรายงานการควบคุมภายใน ตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. 2544 เล่มที่ 2

3.2.3.4 การเสนอข้อสังเกตและความเห็นพร้อมทั้งพฤติการณ์ของหน่วยรับตรวจต่อประธานรัฐสภา

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 มาตรา 16 บัญญัติให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจเสนอข้อสังเกตและความเห็นพร้อมทั้งพฤติการณ์ของหน่วยรับตรวจต่อประธานรัฐสภา เพื่อแจ้งไปยังคณะกรรมการสิทธิการของรัฐสภาที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ รวมทั้งแจ้งไปยังคณะกรรมการสิทธิการพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปีของรัฐสภา เพื่อประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีต่อไป ในกรณีที่ปรากฏว่าหน่วยรับตรวจมีเจตนา หรือปล่อยปละละเลยในการปฏิบัติตามมาตรฐานเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

3.2.3.5 การกำหนดมาตรฐาน มาตรการ และหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติงานตรวจสอบของเจ้าหน้าที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 มาตรา 15 บัญญัติให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจหน้าที่กำหนดมาตรฐานการตรวจสอบของเจ้าหน้าที่ตรวจสอบ กำหนดหลักเกณฑ์การคัดเลือกหน่วยรับตรวจ การประเมินความเสียหายและมาตรการอื่นที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเห็นสมควร ซึ่งคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินได้กำหนดมาตรฐาน มาตรการ และหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการตรวจสอบ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบและผู้บริหารงานตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินใช้ในการปฏิบัติงานตรวจสอบได้แก่

1. มาตรฐานการตรวจเงินแผ่นดิน เรื่องมาตรฐานการตรวจสอบ (มตง.1) มาตรฐานทั่วไป ใช้สำหรับงานตรวจสอบทุกลักษณะงาน โดยกำหนดในเรื่องที่เกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้ตรวจสอบ ผู้บริหารงานตรวจสอบ และผู้บริหารระดับสูงของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน รวมทั้งกำหนดในเรื่องคุณภาพของงานตรวจสอบที่น่าเชื่อถือและทันต่อเหตุการณ์อันก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อหน่วยรับตรวจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2. มาตรการการตรวจเงินแผ่นดิน เรื่องข้อควรระมัดระวังในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรฐานการตรวจเงินแผ่นดิน (มลก.7) เพื่อให้ผู้ตรวจสอบและผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการตรวจเงินแผ่นดินเข้าใจและตระหนักถึงความรับผิดชอบ และมีความระมัดระวังรอบคอบในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามมาตรฐานการตรวจเงินแผ่นดิน

3. มาตรการการตรวจเงินแผ่นดิน เรื่อง แนวปฏิบัติสำหรับสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินในการติดต่อสื่อสารกับคณะกรรมการตรวจสอบของหน่วยรับตรวจ (มลก.8) เพื่อให้มีการประสานงานระหว่างสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินกับคณะกรรมการตรวจสอบของหน่วยรับตรวจเกี่ยวกับระบบการควบคุมภายในให้เป็นไปอย่างมีระบบและชัดเจน

4. หลักเกณฑ์การตรวจเงินแผ่นดิน เรื่อง วิธีการตรวจสอบหน่วยรับตรวจ ตามมาตรา 4 (6) (มลก.2)

หลักเกณฑ์การตรวจเงินแผ่นดินฉบับนี้ เป็นหลักเกณฑ์ซึ่งคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินกำหนดให้ผู้ตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีวิธีการสำหรับการตรวจสอบการรับจ่ายและการใช้เงินอุดหนุน หรือเงินหรือทรัพย์สินลงทุนของหน่วยรับตรวจ ตามมาตรา 4 (6)

5. หลักเกณฑ์การตรวจเงินแผ่นดิน เรื่อง การประเมินความเสียหาย (มลก.4)

หลักเกณฑ์การประเมินความเสียหาย เป็นหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินกำหนดขึ้น วัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ตรวจสอบมีหลักเกณฑ์การประเมินความเสียหายที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน เพื่อประเมินมูลค่าความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่หน่วยรับตรวจออกมาเป็นตัวเลขสำหรับรายงานให้สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และคณะรัฐมนตรีทราบ

6. หลักเกณฑ์การตรวจเงินแผ่นดิน เรื่อง การคัดเลือกหน่วยรับตรวจ (มลก.5) เพื่อให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกหน่วยรับตรวจให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน เพื่อประโยชน์ในการวางแผนการตรวจสอบ และดำเนินการตรวจสอบให้สอดคล้องกับนโยบายปฏิบัติราชการประจำปี

3.2.3.6 การออกระเบียบ และประกาศของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินในการดำเนินการของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 มาตรา 52 บัญญัติให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจออกระเบียบ หรือประกาศเกี่ยวกับการบริหารงานทั่วไป การบริหารงานบุคคล การงบประมาณ การเงิน และการคลัง และการดำเนินการของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินได้อออกระเบียบข้อบังคับ และประกาศต่างๆ เพื่อปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่ ได้แก่

1. ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการบริหารงานบุคคล พ.ศ. 2543 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2543

2. ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการรับ การจ่าย และการเก็บรักษาเงิน พ.ศ. 2543 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 28 กันยายน 2543

3 ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการรับ การจ่าย และการเก็บรักษาเงิน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2548 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2548

4 ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการงบประมาณของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2543 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 22 สิงหาคม 2543

5 ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการจ่ายเงินค่าตอบแทนการปฏิบัติงานนอกเวลาทำการ พ.ศ. 2543 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 22 สิงหาคม 2543

6 ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการจัดสวัสดิการและสงเคราะห์อื่นแก่ข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2543 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 22 สิงหาคม 2543

7 ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยเครื่องแบบ และการแต่งกายของข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2545 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 12 เมษายน 2545

8 ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยประโยชน์ตอบแทนอื่นในส่วนที่เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการเดินทางของประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2544 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 21 สิงหาคม 2544

9 ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเบี้ยประชุม คณะอนุกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2543 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2543

10 ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการจ่ายเงินค่ารับรองของประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2543 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 16 มิถุนายน 2543

11 ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยบัตรประจำตัวกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ข้าราชการและลูกจ้างสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2543 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 16 มิถุนายน 2543

12 ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ พ.ศ. 2543 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2543

13 ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2547 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2547

14 ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยระเบียบของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2543 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 22 สิงหาคม 2543

15 ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยรพระราชการของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2546 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2546

16 ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยรพระราชการของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2548 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 3 มิถุนายน 2548

17 ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยเงินค่าตอบแทนพิเศษของข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2544 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2544

18 ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินค่าตอบแทนนอกเหนือจากเงินเดือนของข้าราชการ และลูกจ้างประจำสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2547 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2547

19 ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินสวัสดิการพิเศษสำหรับผู้ปฏิบัติงานในเขตพื้นที่จังหวัดเสี่ยงภัย พ.ศ. 2548 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2548

20 ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการใช้เงินราชการลับของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2549 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 26 เมษายน 2549

21 ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินเพิ่มการครองชีพชั่วคราวของข้าราชการ และลูกจ้างประจำของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ประกาศคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เมื่อวันที่ 27 มิถุนายน 2549

22 ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการจ่ายเงินสมนาคุณคณะกรรมการสอบสวนทางวินัย พ.ศ. 2549 ประกาศคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม 2549

23 ประกาศคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เรื่อง ตราสัญลักษณ์สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดินประกาศใช้เมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม 2543

24 ประกาศคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เรื่อง กำหนดภาพเครื่องหมายแสดงสังกัดของข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2546 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2546

25 ประกาศคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เรื่อง เทียบตำแหน่งข้าราชการสำนักงาน การตรวจเงินแผ่นดิน (รองผู้อำนวยการสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน เป็นรองผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน) ประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดินประกาศใช้ เมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม 2543

26 ประกาศคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เรื่อง เทียบตำแหน่งข้าราชการสำนักงาน การตรวจเงินแผ่นดิน (นักวิชาการตรวจเงินแผ่นดิน 10 ชช. เป็นรองผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน) ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2545

27 ประกาศคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในของ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2545 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 21 มกราคม 2545

28 ประกาศคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เรื่อง การแบ่งส่วนราชการ และอำนาจหน้าที่ภายในของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2549 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 9 มีนาคม 2549

นอกจากระเบียบและประกาศเกี่ยวกับการบริหารงานทั่วไป การบริหารงานบุคคล การงบประมาณ การเงินและการคลัง และการดำเนินการของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินในเรื่องต่างๆ ที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินได้ออกตามอำนาจหน้าที่ตามบทบัญญัติในมาตรา 52 เพื่อใช้บังคับเป็นระเบียบภายในฝ่ายปกครองแล้ว คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินยังได้ออกระเบียบ และข้อบังคับเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินที่มีผลบังคับใช้ภายในองค์กร ได้แก่

1. ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการมอบหมาย และมอบอำนาจให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินพิจารณาดำเนินการ พ.ศ. 2543 ประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดินประกาศใช้เมื่อวันที่ 14 มิถุนายน 2543

2. ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการมอบหมาย และมอบอำนาจให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน พิจารณาพิจารณาการ พ.ศ. 2544 ประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดินประกาศใช้เมื่อวันที่ 8 มกราคม 2544

3. ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการมอบหมาย และมอบอำนาจให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินพิจารณาพิจารณาการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544 ประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดินประกาศใช้เมื่อวันที่ 27 สิงหาคม 2544

4. ข้อบังคับคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยหลักเกณฑ์ และวิธีการสอบสวนรวบรวมข้อเท็จจริงของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบสำนวน พ.ศ. 2545 ประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดินประกาศใช้เมื่อวันที่ 9 เมษายน 2545

5. ข้อบังคับคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยหลักเกณฑ์ และวิธีการทำสำนวนของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบสำนวน พ.ศ. 2545 ประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดินประกาศใช้เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2545

นอกจากนั้น คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินยังได้ออกระเบียบบางฉบับที่มีผลเป็นการทั่วไปทั้งภายในและภายนอกองค์กร ได้แก่

1. ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2545 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 21 สิงหาคม 2545

2. ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการประชุมของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2543 ประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดินประกาศใช้เมื่อวันที่ 26 ตุลาคม 2544

3.2.3.7 การให้คำแนะนำผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินในการปฏิบัติหน้าที่

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 มาตรา 15 (7) คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจหน้าที่ให้คำแนะนำแก่ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ได้แก่

(ก) การกำหนดมาตรฐานการตรวจสอบของเจ้าหน้าที่ตรวจสอบ

อาศัยอำนาจดังกล่าว คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินได้ออกเอกสารเป็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการตรวจสอบ คือ เอกสาร 1 – 3 –01 ข้อเสนอแนะในการจัดทำมาตรฐานการปฏิบัติงานตรวจสอบองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) แก่ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน วัตถุประสงค์ เพื่อให้การปฏิบัติงานตรวจสอบสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลแต่ละชั้นของเจ้าหน้าที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีมาตรฐานเดียวกัน เหมาะสมกับการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในระยะแรก

นอกจากนั้น คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินได้ออกมาตรฐานการปฏิบัติงานตรวจสอบ และมาตรฐานการรายงานของเจ้าหน้าที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินได้ให้ความเห็นชอบแล้ว และแนะนำผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินขณะนี้อยู่ระหว่างรอผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินประกาศใช้

(ข) การจัดทำงบประมาณของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

(ค) ให้คำแนะนำในการทำรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี และรายงานผลการปฏิบัติงานระหว่างปี

3.2.3.8 การอนุมัติงบประมาณรายจ่ายของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เพื่อเสนอ คณะรัฐมนตรี

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 มาตรา 58 บัญญัติให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเสนองบประมาณรายจ่ายตามมติของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาจัดสรรเป็นเงินอุดหนุนแก่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินไว้ในร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมฯ แล้วแต่กรณี

การเสนองบประมาณรายจ่ายของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจะต้องนำเสนอให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินพิจารณา เพื่อมีมติอนุมัติงบประมาณรายจ่ายของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาจัดสรรงบประมาณในร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม